

Az MTA korábbi elnöke Eötvös József kéziratos naplójának és versgyűjteményének kiadása

A most közreadott, nagy értékű forrásokat a Sárospataki Református Kollégium Nagykönyvtára őrzi, és jelentette meg az elmúlt hetekben faksimile kiadásban a Hernád Kiadó gondozásában, Gángó Gábor sajtó alá rendezésében és utószavával. Ez utóbbi munkálatok az „Eötvös József levelezésének kiadása 2.” című, K 131564 számú NKFIH-projekt keretében valósultak meg (vezető kutató: Cieger András). Az egyik kötet az 1833 és 1835 közötti időszakból verseiket, a másik 1837–1839-ban keletkezett bejegyzéseket tartalmaz: Eötvös József nagy-britanniai útinaplóját, verseket, drámatörödéket, valamint prózai munkáihoz tartozó előmunkálatokat.

A kéziratos versgyűjteménnyel jelentős mértékben gyarapodik az ismert versek száma e 19. századi irodalmi klasszikusunk életművében. A nagyszámú, köztük részint eddig ismeretlen vagy a jelen forrás fényében a húszas évei legelejére, nyugat-európai utazása előttre visszadatálható, költeménnyel megváltozik a fiatal Eötvös szépírói arcéle. A nyilvánosság előtt drámaíróként lépett fel: azonban a most közreadott forrás bizonyítja, hogy jelentős számú verset alkotott, amelyeket a keletkezés dátumának megjelölésével a költői albumban le is tisztázott.

A másik forrás, a napló és alkotói album forrásértékét és jelentőségét a fiatal Eötvös József szellemi fejlődésének és pályaválasztásának jobb megismerése szempontjából nehéz lenne túlbecsülni. Angliában kezdte írni a naplót 1837 áprilisában, amelyben e naptól fogva úti élményeiről alkotott reflexiói és utazása során keletkezett költeményei helyet kaptak. A díszes kéziratomb végig kísérte utazását a Brit-szigeteken, majd 1837 nyár végi hazaérkezése után megváltozott funkcióval továbbra is használatban maradt. Immár nem a napi élmények rögzítésére szolgált, hanem fogalmazványokat és -törödékeket rögzített benne Eötvös változatos költői és prózai műfajokban. Az alkotói album szövegei minden változatosságuk mellett egységben rajzolják ki a fiatal Eötvös József 1837 és 1839 közötti szellemi fejlődését. Az album, amelyet utazása során hazájától legtávolabb jutva kezdett meg, elkészült formájában hazaérkezésének részletes dokumentációjává válik, földrajzi és szellemi értelemben egyaránt. Ott érnek véget a bejegyzések, immár Magyarországon, ahol Eötvös József országos elismertsége és szerepvállalása elkezdődik: az akadémiai Kölcsey-emlékbeszéd előmunkálatainak tekinthető töredékekkel.

A két kötetet Szilágyi Márton irodalomtörténész, az ELTE BTK egyetemi tanára mutatta be könyvtárunkban 2021. október 27-én.